

Regiongemensam enkät i förskola och familjedaghem 2017

Totalrapport – hela GR

Innehåll

Bakgrund och metod	3
Bakgrund.....	3
Syfte	3
Genomförande & Metod	3
Enkäten	4
Vilka har deltagit?	5
Rapporterna.....	6
Resultat	8
Sammanfattning av resultat	8
Frågeområden	10
Bortfallsdiskussion	11

Möln dal, december 2017

Kontaktperson Indikator: Jenny Roxenius

Kontaktperson GR: Jenny Sjöstrand

Bakgrund och metod

Bakgrund

År 2015 genomfördes en ny förskoleenkät i Göteborgs kommun. Denna har GR beslutat att använda som en regiongemensam enkät i samtliga kommuner från och med 2016. Den gemensamma undersökningen genomförs för andra året i rad, och vänder sig till vårdnadshavare till barn i förskola och familjedaghem med barn födda tidigare än den 1 juli 2015.

Syfte

Undersökningen syftar till att ge ett underlag om hur vårdnadshavare uppfattar att förskoleverksamheten svarar mot målen i förskolans läroplan. Genom att använda samma enkät i alla verksamheter och i alla kommuner skapas också ett underlag för att jämföra och möjliggöra förbättringsarbete.

Genomförande & Metod

Vårdnadshavarna har bjudits in att delta i enkäten antingen via e-post, med personlig länk till enkäten, eller genom en inbjudan i barnets fack. Inbjudan innehöll en instruktion om inloggning samt en unik kod för respektive barn för att besvara enkäten.

Vid förskolor med e-postmetod har påminnelse skickats upp till fyra gånger till dem som inte besvarat enkäten. I kommuner med e-postmetod har e-postinbjudan skickats till upp till två vårdnadshavare för varje barn, utom i Göteborg där endast en vårdnadshavare fått e-postinbjudan.

Till vårdnadshavare som fått inbjudan i barnets fack har en pappersenkät med ett frankerat svarskuvert skickats hem till barnets folkbokföringsadress, om svar inte har inkommit en vecka efter datainsamlingens start. Slutligen har vårdnadshavare vars e-postadress saknats vid förskolor med e-postmetod fått pappersenkäten hemskickad till folkbokföringsadressen. Även vid det postala utskicket fanns en möjlighet att svara via webben.

De kommuner och stadsdelar som i sin helhet använde metoden att dela ut inbjudningar i barnens fack var Ale, Lilla Edet, och Angered. Metoden användes också av vissa förskolor i Askim-Frölunda-Högsbo, Norra Hisingen samt Östra Göteborg, samt vid enstaka förskolor i Alingsås.

Den absoluta majoriteten av respondenter svarade via webben oavsett om de fått inbjudan via e-post eller på papper, se tabell nedan.

Tabell 1 - totalt antal inbjudna, antal och andelar svarande. OBS, tabellen avser samtliga deltagare även "ett-åringar"

Kommun	Totalt antal inbjudna	Varav: e-post-inbjudan	Pappers-inbjudan	Antal svar	Varav: Webb-svar	Pappers-svar	Ej svar	Svars-frekvens	Andel webbsvar av antal svar
Ale	1 216	0	1 216	646	448	198	570	53%	69%
Lilla Edet	452	0	452	218	150	68	234	48%	69%
Göteborg	23 847	17 685	6 162	13 536	12 039	1 497	10 311	57%	89%
Härryda	1 928	1 928	0	1 426	1 395	31	502	74%	98%
Kungsbacka	2 928	2 928	0	1 390	1 354	36	1 538	47%	97%
Lerum	2 401	2 401	0	1 850	1 836	14	551	77%	99%
Mölndal	2 702	2 702	0	1 366	1 269	97	1 336	51%	93%
Alingsås	1 801	1 675	126	1 274	1 232	42	527	71%	97%
Partille	2 081	2 081	0	1 492	1 477	15	589	72%	99%
Stenungsund	1 093	1 093	0	699	671	28	394	64%	96%
Tjörn	511	511	0	352	350	2	159	69%	99%
Kungälv	1 772	1 772	0	1 304	1 293	11	468	74%	99%
Öckerö	365	365	0	222	221	1	143	61%	100%
Totalt	43 097	35 141	7 956	25 775	23 735	2 040	17 322	60%	92%

Endast ett enkätsvar kunde avges för varje barn. När någon använt koden för att besvara enkäten var den förbrukad och fungerade inte längre. Har man flera barn på förskola/familjedaghem så besvaras en enkät per barn.

Tidpunkt för datainsamling

Datainsamlingen påbörjades den 2 oktober, då det första e-postutskicket sändes ut, och förskolorna hade möjlighet att dela ut pappersinbjudningarna. Påminnelser per e-post skickades den 10:e, 19:e, 26:e oktober samt den 2:e november. Webbenkäten stängdes den 5 november.

Pappersenkät postades hem till berörda den 9–11 oktober och inkommande papperssvar togs emot till och med den 14 november.

Varje vecka har svarsfrekvenser per kommun och förskola skickats ut till kommunrepresentanter.

Enkäten

Enkäten bygger på ECERS-metoden (*Early Childhood Environment Rating*). Metoden ger utrymme för deltagarna att ge en mer detaljerad beskrivning och bedömning av de områden som enkäten beskriver. Här tas 14 områden från förskolans läroplan upp, som kommer från områdena *Förutsättningar* och *Lärande*.

Varje fråga beskrivs utifrån läroplanens mål, och vårdnadshavaren ombads bedöma förskolans arbete på en sjugradig skala – där 1 betyder *Otillräcklig* och 7 betyder *Utmärkt*. Varje område har också en beskrivning av vad som ska vara uppfyllt för att nivån 1, 3, 5 eller 7 ska anges vara uppfylld. Ett exempel från enkäten visas nedan.

Bild 1 – exempel på fråga med beskrivning och svarsalternativ

7. Föräldrar ska kunna vara med och påverka arbetet i förskolan.
Detta görs exempelvis genom föräldramöten, utvecklingssamtal och daglig kontakt.

Det finns <u>ingen</u> möjlighet för mig att påverka arbetet på förskolan.	Det finns <u>en begränsad</u> möjlighet för mig att påverka arbetet på förskolan.	Det finns <u>möjlighet</u> för mig att påverka arbetet på förskolan.	Det finns <u>stor</u> möjlighet för mig att vara delaktig och påverka arbetet på förskolan.				
Otillräcklig 1	2	Minimal 3	4	God 5	6	Utmärkt 7	Vet ej eller kan inte ta ställning
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Tre bakgrundsfrågor fanns i enkäten

- barnets ålder
- barnets kön
- respondentens kön.

I årets undersökning har bakgrundsfrågorna kompletterats med fler svarsalternativ efter synpunkter som inkom från respondenter vid 2016 års undersökning. Frågan om barnets kön har kompletterats med svarsalternativet "Annat/Vill ej uppge", och frågan om respondentens kön har kompletterats med alternativen "Annat" samt "Vi är fler än en person som har svarat". Där könsuppdelade resultat redovisas avses barnets kön, och endast pojke/flicka redovisas.

Målgrupp för enkäten

En brytpunkt fastställdes för vilka barn som skulle ingå i undersökningen, nämligen barn som fyllt två år. Brytdatum bestämdes till de som är födda tidigare än den 1 juli 2015.

Fem kommuner valde att göra ett tilläggsurval så att även de yngsta barnens vårdnadshavare inbjöds att delta. Dessa kommuner var Alingsås, Göteborg, Lerum, Partille och Öckerö.

Översättning

Enkäten fanns översatt till sju språk utöver svenska i webbversionen – engelska, arabiska, BKS, finska, persiska, somaliska och turkiska. Översättningarna nyttjades av totalt 1275 personer – fördelat på språk enligt nedan.

Tabell 2- antal svar per språk

Totalsumma	Arabiska	Engelska	Somaliska	Persiska	BKS	Turkiska	Finska
1275	405	471	155	102	72	64	6

Vilka har deltagit?

Omkring 840 förskolor, 2 700 avdelningar och över 43 000 vårdnadshavare i 13 kommuner bjöds in att delta i undersökningen. Av dem var det drygt 37 000 som ingick i det gemensamma urvalet, det vill säga fyllda två år. Den totala svarsfrekvensen var 59,8 procent, och för det gemensamma urvalet var den 59,5 procent. Lilla Edet deltog för första gången i år.

Tabell 3 - svarsfrekvens per kommun, vårdnadshavare till barn fyllda två år

Kommun	Svarsfrekvens	Antal svar	Antal inbjudna
Ale	53,1%	646	1 216
Lilla Edet	48,2%	218	452
Göteborg	56,1%	10 724	19 113
Angered	47,7%	1 048	2 197
Centrum	65,7%	767	1 167
Askim-Frölunda-Högsbo	58,6%	1 145	1 954
Västra Hisingen	51,6%	1 158	2 246
Göteborg fristående	74,5%	522	701
Lundby	61,0%	1 031	1 689
Majorna-Linné	64,0%	1 132	1 770
Norra Hisingen	52,0%	915	1 761
Örgryte-Härlanda	61,7%	969	1 570
Västra Göteborg	60,5%	1 237	2 044
Östra Göteborg	39,7%	800	2 014
Härryda	74,0%	1 426	1 928
Kungsbacka	47,5%	1 390	2 928
Lerum	77,1%	1 522	1 975
Mölnadal	50,6%	1 366	2 702
Alingsås	71,2%	1 049	1 473
Partille	71,5%	1 246	1 742
Stenungsund	64,0%	699	1 093
Tjörn	68,9%	352	511
Kungälv	73,6%	1 304	1 772
Öckerö	60,1%	176	293
Totalt	59,5%	22 118	37 198

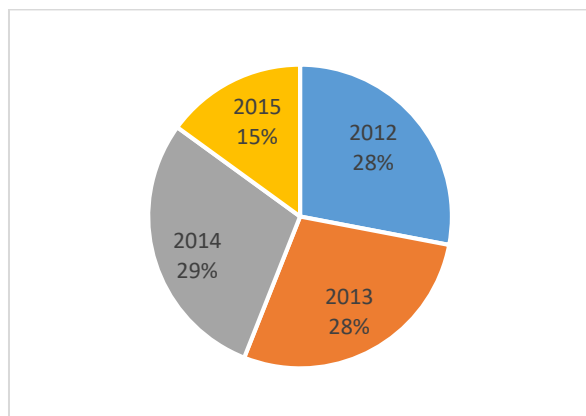
Svarsfrekvensen är i år några procentenheter lägre än 2016. En tydlig skillnad i svarsfrekvens kan ses mellan kommuner/stadsdelar som använt huvudmetoden med e-post och dem som delat ut inbjudan i facken kompletterat med enkätutskick till hemmet. Samma mönster fanns vid den första gemensamma mätningen 2016, vilket bidrog till att fler valde att genomföra undersökningen med e-postmetod i årets undersökning. De kommuner och stadsdelar som genomfört e-postutskick har en genomsnittlig svarsfrekvens på över 66 procent,

medan kommunerna och stadsdelar som valt att dela ut (Ale, Lilla Edet, samt ett antal enheter i tre stadsdelar i Göteborg) har 40–60 procent.

Vissa deltagare har påbörjat, men inte slutfört och skickat in enkäten. Deras svar har exkluderats ur resultaten.

Respondenterna

Sju av tio av dem som besvarat enkäten är kvinnor, och var tionde av de inkomna enkäterna har besvarats av fler än en person. Pojk barn är något fler än flickor i resultaten - 51 procent jämfört med 48 procent flickor - och 1 procent har svarat "Annat/Vill ej uppge" på frågan om barnets kön. Barnen som svaren gäller är jämnt fördelade över de aktuella födelseåren med tanke på att 2015 bara inkluderar barn födda före den 1 juli.

Figur 1- födelseår på barnen som svaren avser, gemensamma urvalet

Rapporterna

Resultaten för undersökningen levereras sammanfattat i denna rapport, i resultatrapporter per organisatorisk nivå, samt i form av primärdata (rådata).

Resultatrapporter

Resultatrapporter finns för varje organisatorisk nivå: GR totalt, kommun, stadsdel/kommundel/förskolegrupp, förskola/pedagogisk omsorg samt avdelning/familjedaghem. För att en rapport skall skapas krävs svar från minst sju personer på den aktuella nivån.

Resultatrapporterna innehåller följande:

1. Om undersökningen
 - Fakta om undersökningen, dess metod och beräkningar
2. Jämförelser frågeområden
 - Medelvärde per frågeområde redovisas för varje år som undersökningen genomförts. Det egna resultatet jämförs med överliggande nivåer och med värdet för hela GR.
3. Högsta - lägsta
 - De tre frågor som har bäst utfall – det vill säga högst andel som svarat 6 eller 7
 - De tre frågor som har sämst utfall – det vill säga högst andel som svarat 1, 2 eller 3
 - De tre frågor som har högst andel Vet ej
4. Resultat per fråga
 - Svandsandelar för respektive svarsalternativ visas i en stapel. Vid sidan av stapeln visas frågans medelvärde, samt jämförelsevärden i form av medelvärde för föregående år samt årets resultat för överliggande nivåer.
5. Frågeområdenas värde per enhet
 - En jämförelse av medelvärdet för respektive frågeområden på närmast underliggande nivå.
6. Könsjämförelse
 - Andel positiva per område och per fråga visas nedbrutet på pojkar och flickor

I sidfoten beskrivs vilken organisatorisk enhet som rapporten gäller, hur många svar den bygger på samt svarsfrekvens.

Redovisning och beräkningar

Några olika typer av resultatvärden redovisas i rapporten.

- **Frågeområden** – sammantaget resultat för en grupp frågor som berör samma område.
- **Svarsandelar** – andelen av alla som besvarat enkäten som valt respektive svarsalternativ.
- **Medelvärde** – beräknas av andelen som valt respektive svarsalternativ på varje fråga. Personer som svarat *Vet ej* exkluderas i beräkning av medelvärde. Medelvärdet kan som lägst vara 1 och som högst vara 7.

Observera att när **andel positiva** visas görs en sammanslagning av de två högsta svarsalternativen, medan **andel negativa** består av en sammanslagning av det tre lägsta svarsalternativen. Detta görs för att på tydligast och mest meningsfulla sätt åskådliggöra skillnader mellan olika frågors resultat. Svarmönstret ger en tung förskjutning åt de höga svarsalternativen, vilket gör att en sammanslagning av de tre högsta svarsalternativen skulle innefatta nästan alla svar, medan en sammanslagning av endast de två lägsta skulle resultera i ytterst få svar.

Frågeområden

Frågorna har analyserats med statistisk metod för att skapa grupper med frågor som hör ihop. Om värdet förändras på en av frågorna i gruppen så tenderar värdet att förändras åt samma håll även på de övriga frågorna i gruppen. Grupperna används framför allt för att möjliggöra en överskådlig jämförelse – t.ex. mellan kommuner. Nedan beskrivs indelningen.

<u>TRYGGHET OCH GEMENSKAP</u>
Förskolan är rolig, trygg och lärorik för alla barn Personalen tar väl hand om mitt barn Barnen får känna glädjen av att lära sig och känna att de behövs i gruppen Barnen lär sig hur man fungerar tillsammans i en grupp
<u>INFORMATION OCH INFLYTANDE</u>
Personalen ger föräldrar tydlig information Föräldrar får möjlighet att vara med och påverka arbetet i förskolan Barnen har möjlighet att ha inflytande på verksamhetens innehåll
<u>FÖRUTSÄTTNINGAR</u>
Barnen har möjlighet att ingå i mindre och större grupper Barnen kan byta mellan olika aktiviteter under dagen Flickor och pojkar har samma möjligheter
<u>PEDAGOGIK</u>
Barnen har möjlighet att utveckla språket Barnen har möjlighet att utveckla förståelse för matematik Barnen får möjlighet att utveckla förståelse för naturvetenskap
<u>KONTINUITET</u>
Barnen möter personal som de känner

Resultat

Sammanfattning av resultat

Resultaten som redovisas i denna rapport avser det gemensamma urvalet, det vill säga barn födda tidigare än den 1 juli 2015.

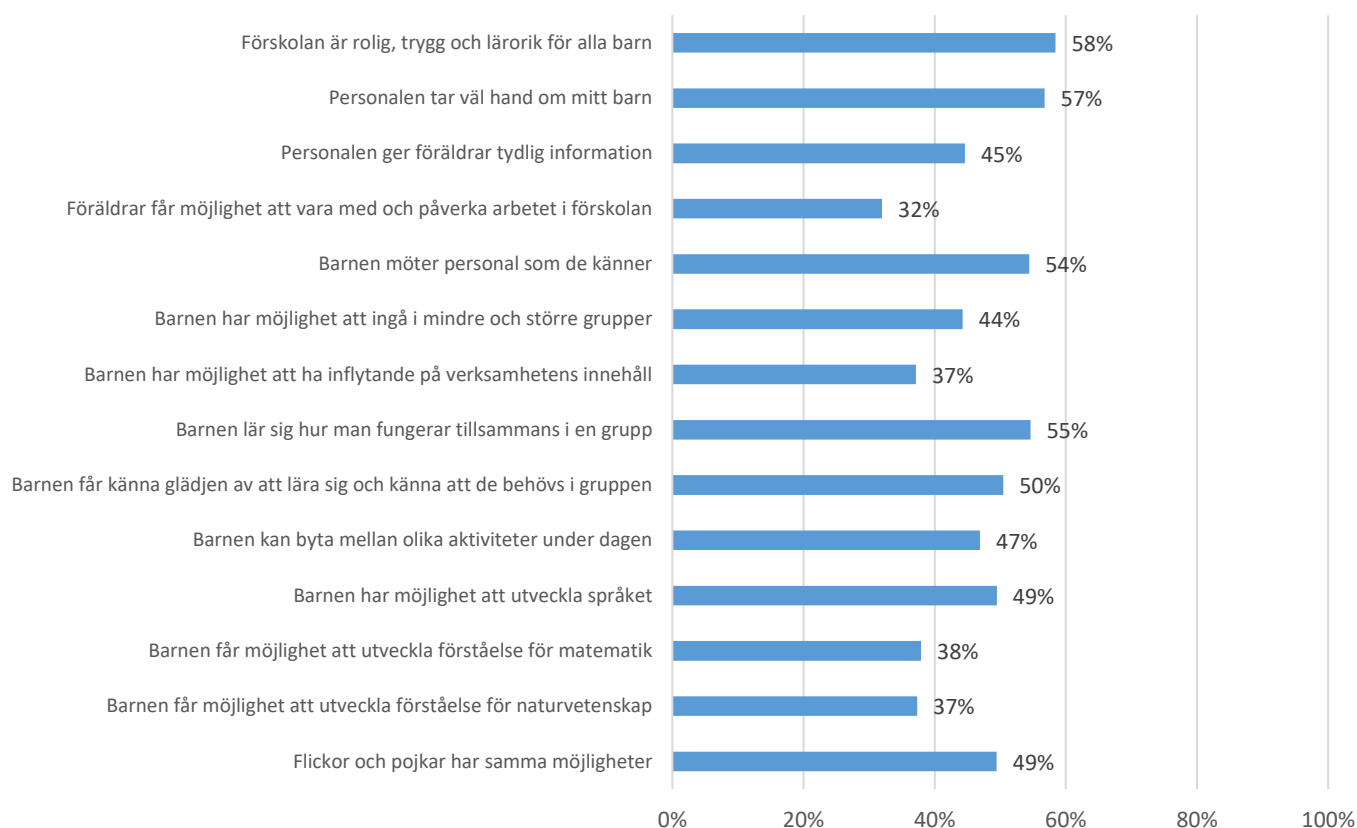
Generellt är det goda resultat och många vårdnadshavare värderar sitt barns förskola högt på de ställda frågorna. Högst medelvärde har frågan om att barnen får lära sig hur man fungerar tillsammans i grupp. Lägst medelvärde har frågan om föräldrars möjlighet att påverka arbetet i förskolan.

Tabell 4 - medelvärde per fråga, sorterad efter frågans medelvärde

Fråga	Medelvärde	2016
Barnen lär sig hur man fungerar tillsammans i en grupp	5,8	5,9
Flickor och pojkar har samma möjligheter	5,8	5,8
Förskolan är rolig, trygg och lärorik för alla barn	5,8	5,8
Personalen tar väl hand om mitt barn	5,7	5,8
Barnen möter personal som de känner	5,7	5,7
Barnen har möjlighet att utveckla språket	5,7	5,7
Barnen får känna glädjen av att lära sig och känna att de behövs i gruppen	5,7	5,7
Barnen kan byta mellan olika aktiviteter under dagen	5,6	5,6
Barnen har möjlighet att ha inflytande på verksamhetens innehåll	5,5	5,5
Barnen har möjlighet att ingå i mindre och större grupper	5,5	5,5
Barnen får möjlighet att utveckla förståelse för matematik	5,4	5,4
Barnen får möjlighet att utveckla förståelse för naturvetenskap	5,4	5,4
Personalen ger föräldrar tydlig information	5,3	5,4
Föräldrar får möjlighet att vara med och påverka arbetet i förskolan	5,0	5,0

Resultaten på övergripande nivå är stabila jämfört med föregående år; frågornas medelvärden varierar mellan 5,0 och 5,8. Tre av frågorna har ett något lägre medelvärde än 2016, och på övriga frågor är medelvärdet oförändrat. En jämförelse mellan deltagande kommuner visar att resultaten har förbättrats för några få kommuner, medan övriga kommuner har något lägre eller samma resultat som 2016.

Diagrammet nedan visar andelen positiva, det vill säga de som angett svarsalternativ 6 eller 7 på den sjugradiga skalan, för var och en av enkätens frågor. Genom att använda andel positiva som utfall syns större skillnader än vid användning av medelvärde, mellan frågor och mellan undersökta kommuner och förskolor, varför det är ett intressant kompletterande mått.

Figur 2 - andel positiva per fråga

De frågor som vårdnadshavarna i GR svarar mest positivt på är (2016 års andel positiva i parentes):

- Förskolan är rolig, trygg och lärorik för alla barn 58 % positiva (61 %)
- Personalen tar väl hand om mitt barn 57 % positiva (59 %)
- Barnen ska lära sig hur man fungerar tillsammans i en grupp 55 % positiva (58 %)

Frågorna som har högst andel negativa svar bland vårdnadshavarna i GR är:

- Föräldrar ska kunna vara med och påverka arbetet i förskolan 15 % negativa (13 %)
- Personalen ska ge föräldrar tydlig information 11 % negativa (10 %)
- Barnen har möjlighet att ingå i mindre och större grupper under delar av dagen 7 % negativa (7 %)

De tre frågor som har högst andel vårdnadshavare som inte har någon uppfattning är:

- Barnen har möjlighet att ha inflytande på verksamhetens innehåll 25 % vet ej (24 %)
- Barnen har möjlighet att utveckla förståelse för matematik 21 % vet ej (20 %)
- Barnen får möjlighet att utveckla förståelse för naturvetenskap 21 % vet ej (20 %)

Det är samma tre frågor som förekommer i topp tre-listorna ovan som vid 2016 års mätning. Andelarna skiljer sig dock något, med en mindre andel positiva och en något större andel negativa och vet ej.

Frågeområden

En jämförelse mellan frågeområden och kommuner visar att området *Information och inflytande* är det område där lägst andel av vårdnadshavarna tycker att verksamheterna fungerar mycket bra eller utmärkt, medan frågorna som relaterar till området *Trygghet och gemenskap* har högst andel positiva svar. Samma mönster sågs i 2016 års resultat. Störst variation mellan kommunerna i andel positiva finns i frågeområdet *Kontinuitet*, där det skiljer 30 procentenheter mellan kommunen med lägst andel och den med högst andel positiva.

Tabell 5 - Jämförelser mellan kommuner – andel positiva per frågeområde

	TRYGGHET OCH GEMENSKAP	INFORMATION OCH INFLYTANDE	FÖRUT-SÄTTNINGAR	PEDAGOGIK	KONTINUITET
GR	55%	38%	47%	42%	54%
Ale	48%	34%	38%	32%	42%
Alingsås	58%	38%	47%	39%	58%
Göteborg	52%	36%	44%	39%	51%
Härryda	59%	42%	52%	44%	60%
Kungsbacka	57%	38%	50%	43%	55%
Kungälv	61%	38%	52%	45%	61%
Lerum	63%	47%	54%	50%	60%
Lilla Edet	55%	33%	43%	35%	48%
Mölnadal	58%	41%	50%	46%	58%
Partille	56%	41%	46%	41%	56%
Stenungsund	54%	37%	46%	46%	53%
Tjörn	60%	36%	51%	45%	60%
Öckerö	67%	46%	55%	52%	72%

Bortfallsdiskussion

Olika metod ger olika svarsfrekvens

Som tidigare nämnts finns det skillnaderna i deltagande beroende på vilken kontaktmetod som använts, och e-postmetod resulterade i högre svarsfrekvens. Liksom föregående år och kända mönster från andra enkätundersökningar ser vi att i områden med svagare socioekonomi och högre andel personer med annat modersmål än svenska deltar i enkäter i lägre utsträckning.

Metoden att skicka e-post är behäftad med vissa problem avseende kvaliteten på adresserna. Även efter genomgångar och korrigeringar av uppenbart felaktigt skrivna adresser (t.ex. "namn2gmail.com", "namn@gmail.co" osv) var det i år ca 500 adresser i det gemensamma urvalet (knappt 600 totalt) som studsade, vilket är färre än förra året då 700 studsade. Försök gjordes gentemot kommunerna att korrigera studsar, alternativt skicka brev till barnets folkbokföringsadress istället.

I de fall där fler än ett mail skickades till vårdnadshavare som har fler än ett barn i förskola visade det sig att en del e-postserverar har inställningen att inte släppa fram multipla e-brev från samma avsändare till en mottagare om de skickas för tätt inpå varandra i tid. Problemet löstes genom att dela upp utskicken i grupper utifrån förekomst av syskon.

Fler svar från fristående förskolor

Fristående förskolor har högre deltagande än de kommunala i den mån de har deltagit. De fristående förskolorna har själva kunnat välja om de vill delta. Färre fristående förskolor har deltagit i år jämfört med 2016.

Tabell 6- antal deltagande fristående förskolor per kommun

Alingsås	Göteborg	Härryda	Kungsbacka	Kungälv	Lerum	Mölndal	Partille	Stenungsund	Totalt antal	Antal 2016
4	34	7	3	11	14	10	10	8	101	217

Svarsfrekvens och ålder

Några kommuner valde att även låta vårdnadshavare till barn yngre än 2 år delta. Svarsfrekvensen i denna grupp är 2,5 procentenheter högre än i det gemensamma urvalet, vilket skiljer sig mot förra mätningen då svarsfrekvensen bland de yngre barnen istället var 10 procentenheter lägre.

Tabell 6 - Svarsfrekvenser uppdelat på åldersgrupp

Grupp	Inbjudna	Besvarade	Svarsfrekvens
Fyllda 2 år	37 198	22 118	59,5%
Yngre än 2 år	5 899	3 657	62,0%
Totalt	43 097	25 775	59,8%

För de fristående förskolorna i Göteborg var endast barnens födelseår känt, inte dess födelsedatum. För att beräkna svarsfrekvens för dessa tillfrågades vårdnadshavaren i enkäten om barnets födelsemånad. För de som inte besvarade enkäten har födelsemånad (och därmed urvalsgrupp) tilldelats med en jämn fördelning mellan födda före respektive efter brytdatum för det gemensamma urvalet, det vill säga fyllda 2 år och ingående i det gemensamma urvalet, eller yngre.